

วัฒนธรรมการทำข้าวสารเมืองเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนรุ่นใหม่ รุ่นกลาง และรุ่นอาวุโส

นางสาวรักชนก สมศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0140-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CULTURE IN POLITICAL NEWS COVERAGE COMPARED AMONG NEW GENERATION,
MIDDLE LEVEL, AND SENIOR REPORTERS

MISS RUGCHANOK SOMSAK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Art in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

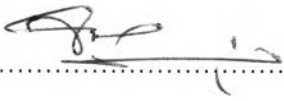
Chulalongkorn University

Academic Year 2000

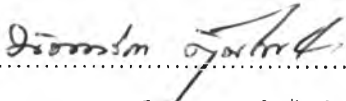
ISBN 974-13-0140-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์	วัฒนธรรมการทำข้าวการเมืองเปรียบเทียบระหว่างนักข่าวรุ่นใหม่ รุ่นกลาง และรุ่นอาวุโส
โดย	นางสาวรักชนก สมศักดิ์
สาขาวิชา	การหนังสือพิมพ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิรโสภณ

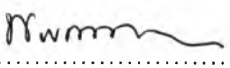
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์นันทริกา คุ่มไพโรจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิรโสภณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์พรณพิมล นาคนาวา)

นางสาวรัชชก สมศักดิ์ : วัฒนธรรมการทำข่าว เปรียบเทียบระหว่างนักข่าวรุ่นใหม่ รุ่นกลาง และรุ่นอาวุโส. (CULTURE IN POLITICAL NEWS COVERAGE COMPARED AMONG NEW GENERATION, MIDDLE LEVEL, AND SENIOR REPORTERS) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. พิระ จิโรโสภณ, 180 หน้า. ISBN 971-13-0140-5

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา วิเคราะห์วัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองของนักข่าวรุ่นใหม่ รุ่นกลางและรุ่นอาวุโส ที่สะท้อนจากพฤติกรรม การทำข่าว ความสำนึกทางวิชาชีพ และจริยธรรม รวมถึงการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองของนักข่าวทั้ง 3 รุ่น โดยศึกษาภายใต้กรอบแนวคิด วัฒนธรรมองค์กร บทบาทหน้าที่ของผู้สื่อข่าว คุณสมบัตินักข่าว ความเป็นนักวิชาชีพ ความรับผิดชอบ และจริยธรรมนักข่าว

ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองระหว่างนักข่าวทั้ง 3 รุ่น มีความแตกต่างกันในเชิงแนวคิดและวิธีปฏิบัติ โดยมีปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม ความสำนึกในวิชาชีพ นโยบายองค์กร พื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของนักข่าวเป็นปัจจัยกำหนด ผลการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองของนักข่าวรุ่นกลางและรุ่นใหม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากนักข่าวรุ่นอาวุโส ทั้งนี้โดยวิธีปฏิบัติของนักข่าวรุ่นกลางและรุ่นใหม่ มีการเปลี่ยนไปในลักษณะของการร่วมมือในการทำงานร่วมกันมากขึ้น อาทิ การช่วยกันเขียนข่าว ส่งข่าว รวมทั้งการคัดลอกข่าวโดยที่นักข่าวรุ่นอาวุโสมักจะต่างคนต่างทำในลักษณะแข่งขันกันทำข่าวให้โดดเด่นจากคนอื่น ส่วนวัฒนธรรมในเชิงแนวคิดนั้นนักข่าวรุ่นกลางและรุ่นใหม่เปลี่ยนไป การทำงานคำนึงถึงตัวเองเป็นหลักและมักมองว่าการรับของกำนัลหรือของขวัญจากร่วมข่าวเป็นเรื่องของสินน้ำใจแต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมูลค่าของที่ได้รับ หากมีมูลค่ามากเกินไปจะไม่รับ ขณะที่นักข่าวรุ่นอาวุโสส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับของขวัญจากร่วมข่าว และมีความรักในวิชาชีพมาก เครื่องคิดในหลักจริยธรรมยึดยึดอยู่บนอุดมการณ์ของนักหนังสือพิมพ์ "ซื้อไม่ขาย ขอไม่ให้" ยึดถือแนวทางปฏิบัติจากนักหนังสือรุ่นเก่า ๆ ที่สืบทอดต่อ ๆ กันมา

ภาควิชา .....วารสารสนเทศ..... ลายมือชื่อนิสิต..... .....
 สาขาวิชา .....การหนังสือพิมพ์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... .....
 ปีการศึกษา.....2543..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4285267628 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: CULTURE / POLITICAL NEWS / REPORTERS

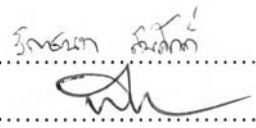
MISS. RUGCHANOK SOMSAK : CULTURE IN POLITICAL NEWS COVERAGE COMPARED AMONG NEW GERNERATION, MIDDLE LEVEL, AND SENIOR REPORTERS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PIRA CHIRASOPONE, Ph.D., 180 pp. ISBN 971-13-0140-5.

This study is both quantitative and qualitative in nature. Its objective is to analytically study and compare the culture in political news coverage in three groups of reporters : new – generation, middle – level, and senior. This culture is reflected in news-gathering behavior, professional conscience, and ethics. Factors that may influence this culture of political news coverage are also studies under a conceptual framework that incorporates several theoretical perspectives. These perspectives include organizational culture of media organizations, role of journalists, professionalism, press responsibility and journalistic ethics.

The study finds that there are two major areas of differences in the culture of political news coverage in the three groups of reporters ; that is, differences in perspective, and in practice. These differences are shaped primarily by contextual factors, professional conscience, organizational policy, educational background and journalistic experience. On a practical level, the study finds that the culture of political news coverage in middle-level and new generation reporters is more cooperative in nature when compared with that of the senior reporters. New-generation and middle-level reporters tend to help each other in their news assignments-writing, reporting and copying – while the senior reporters tend to work more independently and competitively in order to make their reports outstanding from others.

As for the difference in terms of perspective, middle-level and new – generation reporters tend to be more self-centered and are more comfortable than the senior reporters with the idea of receiving gifts or souvenirs from news sources. The younger reporters regard gift-giving as a gesture of appreciation. But this also depends on the value of gifts. If the gift is too valuable, then these reporters will not accept it. Most senior reporters said that they have never accepted any gift from the sources. They also expressed strong positive feelings about their profession. The senior reporters also adhere strongly to ethics that is said to be premised upon a well-known journalistic ideology of “not salable, not bribable.” This ideology is said to be transmitted from generations to generations of reporters.

Department .....of Journalism ..... Student's signature .....
Field of study ..... Journalism..... Advisor's signature .....
Academic year .....2000..... Co-advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรศ.ดร.พีระ จิรโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำชี้แนะทั้งทางความคิดและทางปฏิบัติมาโดยตลอด รวมถึงรศ.นันทริกา ค่ຸมไพโรจน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์พรณพิมล นาคนาวา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำต่างๆ ยังผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างซึ่งในความกรุณาและขอกราบของพระคุณทุกท่านในที่นี้เป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้คำแนะนำทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงวัฒนธรรมการทำราชการเมืองมากขึ้น

เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ และน้อง ที่สนับสนุนทางกำลังทรัพย์และกำลังใจตลอดมา รวมทั้งเพื่อนๆ พี่ๆน้องๆและเพื่อนนิสิตภาคศึกษาวารสารสนเทศรหัสปี 2542 ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้ ด้วยดีมาโดยตลอด และสุดท้ายนี้หวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คงจะมีประโยชน์สำหรับทางด้านการศึกษาวิชาวารสารสนเทศต่อไป

รักชนก สมศักดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2.แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ข้อสันนิษฐานในการวิจัย.....	21
นิยามศัพท์.....	22
กรอบแนวคิด.....	24
3.ระเบียบวิธีวิจัย.....	25
ระเบียบวิธีวิจัย.....	25
ขอบเขตการวิจัย.....	25
เกณฑ์การให้คะแนนตัวแปร.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิจัย.....	33
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักข่าวการเมือง.....	34
วัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองเชิงปฏิบัติ.....	41
วัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองเชิงแนวคิด.....	74
ปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมการทำข่าวการเมือง.....	106
ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำข่าวเมือง.....	110
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	146
อภิปรายผลการวิจัย.....	156
ข้อเสนอแนะ.....	164
รายการอ้างอิง.....	165
ภาคผนวก.....	167
แบบสอบถาม.....	168
แบบสัมภาษณ์.....	179
ประวัติผู้เขียน.....	180

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.ข้อมูลทั่วไปของนักข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์รายวัน.....	34
2.เปรียบเทียบวัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองเชิงปฏิบัติ.....	41
3.เปรียบเทียบวัฒนธรรมเชิงแนวคิด.....	74
4.สรุปผลการวิจัย.....	99
5.ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำข่าวการเมือง.....	109